

ELŐTERJESZTÉS

Komló Város Önkormányzat Képviselő-testületének

2013. október 24-én

tartandó ülésére

Az előterjesztés tárgya: Autóbusszal végzett menetrend szerinti helyi személyszállítási közszolgáltatás

Iktatószám: 5202/2013. Melléklet: 2 db

A napirend előterjesztője: Polics József polgármester

Az előterjesztést készítette: Horváth László műszaki referens

Az előterjesztést véleményező bizottságok a hatáskör megjelölésével:

Bizottság	Hatáskör
Pénzügyi, jogi és ellenőrzési bizottság	SZMSZ 27. § (2) bekezdés
Gazdasági, településfejlesztési bizottság	SZMSZ 27. § (2) bekezdés

Meghívott:

Bebics János vezérigazgató Pannon Volán Zrt.

A határozatot kapja:

Bebics János vezérigazgató Pannon Volán Zrt.

Egyéb megjegyzés:

Tisztelt Képviselő-testület!

Komló Város Önkormányzat Képviselő-testülete utoljára önálló napirendként a 2013. május 30-i ülésén tárgyalta a Pannon Volán Zrt. 2012. évi beszámolójával kapcsolatos előterjesztést, továbbá a szeptember 26-i ülésen – a beszámolókat tartalmazó napirend keretében – tájékozódhatott az önkormányzatunk és a szolgáltató között lezajlott perben a másodfokú bíróság jogerős ítéletéről (1. sz. melléklet).

A döntés az I. fokú ítéletet (2. sz. melléklet) jelentősen megváltoztatva számunkra kedvező, mivel kimondja, hogy a felek között 2007. december 06. napján megkötött közszolgáltatási szerződés nem szűnt meg. A Pécsi Ítéltábla a Pannon Volán Zrt.-nek a – veszteséges szolgáltatásra vonatkozó szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetésére irányuló – nyilatkozatát feladatellátás alóli felmentés iránti kérelemnek minősítette. A képviselő-testület 227/2011. (XII.15.) számú határozatát pedig úgy értékelte, hogy az a fenti kérelem megtagadását, a közszolgáltatási kötelezettség fenntartásának igényét jelenti.

Döntés született arról is, hogy 2011. december 15. napjától a szolgáltató bevételekkel nem fedezett indokolt költségeit önkormányzatunknak meg kell térítenie. A megtérítendő költség nagyságáról az egyeztetések a felek között jelenleg is folynak. Többszöri megkeresésünkre a Pannon Volán Zrt.-től továbbra sem kaptunk a fenti költségek pénzügyi megalapozottságát, indokoltságát igazoló adatokat. Amennyiben e téren előrelépés történik, úgy a szükséges döntések meghozatala érdekében tájékoztatjuk a Tisztelt Képviselő-testületet.

A másodfokú ítélet alapján tehát a korábban kötött közszolgálati szerződés továbbra is hatályos, a Pannon Volán Zrt. a közszolgáltatási feladatokat a szerződés szerint köteles ellátni. Figyelembe kell venni azonban azt a tényt is, hogy a szolgáltató feladatellátás alóli felmentés iránti kérelmét elutasítva az ellátásért felelős önkormányzat közszolgáltatási kötelezettséget rendelt el szolgáltatóval szemben. Ezzel kapcsolatban a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 29. § (1) és (2) bekezdése rendelkezik, mely alapján önkormányzatunknak kötelezettsége megvizsgálni a szolgáltatási feladat más közlekedési eszközzel, más szolgáltatóval, vagy más üzemeltetési feltételekkel történő ellátásának lehetőségét, és összességében a legkedvezőbb megoldást kell választania.

Komlón a helyi tömegközlekedés csak autóbusszal oldható meg, tekintettel a helyi adottságokra. A menetrendi korszerűsítések a lehetőségek szerint szolgáltató bevonásával korábban megtörténtek. Alapvetően csak az új szolgáltatóval történő feladatellátás lehetősége marad, melyre vonatkozóan a döntést meg kell hozni, és az ezzel kapcsolatos nyilvános pályázati eljárás előkészítését meg kell kezdeni.

Ehhez kapcsolódva az Európai Parlament és a Tanács 1370/2007/EK rendelete 7. cikk (2) bekezdése előírja, hogy az ajánlattételi felhívás közzététele előtt legalább egy évvel az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzé kell tenni a nyilvános pályázathoz kapcsolódóan az ajánlatkérőre, a beszerzés tárgyát képező szolgáltatásra, illetve az odaítélés módjára vonatkozó adatokat.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést vitassa meg, és az érintett bizottságok állásfoglalása figyelembevételével döntsön az autóbusszal végzett menetrend szerinti helyi személyszállítást biztosító közszolgáltató kiválasztására irányuló nyilvános pályázati eljárás előkészítésének megindításáról a 2012. évi XLI. törvény előírásai szerint.

Határozati javaslat:

A képviselő-testület – a polgármester előterjesztésében, a pénzügy, jogi és ellenőrzési, valamint a gazdasági és településfejlesztési bizottság javaslatának figyelembevételével – megtárgyalta az autóbusszal végzett menetrend szerinti helyi személyszállítás tárgyú napirendet, és az alábbi határozatot hozza:

A képviselő-testület jóváhagyja az autóbusszal végzett menetrend szerinti helyi személyszállítást biztosító közszolgáltató kiválasztására irányuló nyilvános pályázati eljárás előkészítésének megindítását.

Utasítja a jegyzőt, hogy az eljáráshoz kapcsolódó alapadatoknak az Európai Unió Hivatalos lapjában való előzetes közzétételéről gondoskodjon.

Határidő: 2013. november 15.

Felelős: dr. Vaskó Ernő címzetes főjegyző

Komló, 2013. október 15.

Polics József
polgármester

2013. JÚLIUS

Pécsi Ítéltábla
Gf.IV.30.513/2012/4. szám

A Pécsi Ítéltábla dr. Turi Ákos ügyvéd (7621 Pécs, Reáz u. 11-13.) által képviselt PANNON VOLÁN Autóbusz-Közlekedési Zrt. (7622 Pécs, Siklósi u. 1.) felperesnek – dr. Németh Gábor ügyvéd (7300 Komló, Kossuth L. u. 1.) által képviselt Komló Város Önkormányzata (7300 Komló, Városház tér 3.) alperes ellen szerződés megszűnésének megállapítása iránti indított perében a Pécsi Törvényszék 2012. november hó 8. napján kelt, 10.G.20.136/2012/21. számú ítélete ellen az alperes részéről 25. és 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – részben megváltoztatja, és az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részének első mondatába foglalt – a közszolgáltatási szerződés megszűnésének megállapítására és a szolgáltatási kötelezettség megállapítására vonatkozó – rendelkezést mellőzi, és a felperes keresetét e körben elutasítja.

Az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részének második mondatában foglalt megállapítást azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az alperes 2011. december hó 15. napjától a felperesnek a közszolgáltatási tevékenység bevételel nem fedezett indokolt költségei megtérítésére köteles.

Az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 732.000,- (hétsházharminckettőezer) forintra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állami adóhatóság felhívására 1.000.000,- (egymillió) forint fellebbezési eljárási illetéke.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy a peres felek között 2007. december hó 6. napján kötött Komló város közigazgatási területére

autóbusszal történő menetrend szerinti személyszállításra vonatkozó – közszolgáltatási szerződés 2011. december hó 1. napjával megszűnt azzal, hogy a felperes köteles a szolgáltatásra kiírt pályázat lezárásáig, illetve az új szolgáltatóval történő szerződéskötésig terjedő átmeneti időszak alatt a szerződés szerinti feladatot ellátni, az alperes pedig köteles ezen időszak bevételeivel nem fedezett, felperesi közszolgáltatási tevékenység miatt felmerült indokolt költségeit megtéríteni. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Tényként rögzítette, hogy a felek között létrejött közszolgáltatási szerződés szerint a felperes 2011. október hó 31. napjáig betervezte a következő évi tarifaemelési és veszteség-finanszírozási igénytervezetét, de a szerződésben vállalt keretek között ezt követő 30 napon belül a felek között nem jött létre megállapodás, ezért a szerződés 13. pont 2. bekezdés szerint a szerződést a felek közös megegyezésével megszűntnek kell tekinteni, felperes köteles az újabb szerződés megkötéséig szolgáltatási kötelezettsége teljesítésére, és alperes pedig köteles a szerződés megszűnését követő időszakra a bevétellel nem fedezett költségek megtérítésére a Ptk. 361. §-a alapján. Utalt arra, hogy mivel a szolgáltatás időtartama, és ebből adódóan a fizetendő összeg nem ismert, a felperes a Pp. 123. §-a alapján igényét megállapítási keresettel érvényesíthette.

Alaplatannak találta az elsőfokú bíróság az alperes – jogszabályba illetve nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközésre alapított – érvénytelenségi kifogását. Kifejtette, hogy a 13. pont 2. bekezdés nem ütközik a 2004. évi XXXIII. Tv. 9. § (1) bekezdés i) pontjába, mivel a felek a szerződésben egybehangzó nyilatkozatuk révén rögzítették a szerződés megszűnésének módját, szabályozták ennek részletfeltételeit és jogkövetkezményeit. Álláspontja szerint a 13. pont 2. bekezdés nem ütközik nyilvánvalóan a jó erkölcsbe sem, mivel a szerződés megszűnése nem a felperes önkényes magatartása következménye, hanem a gazdaság élet két egyenrangú szereplőjének közös egybehangzó jognyilatkozatának eredménye. Álláspontja szerint a megállapodás megkötése körében a felperes a Ptk. 4. § szerinti együttműködési kötelezettségének megfelelően járt el, az alperes elutasító döntését gazdaság és szakmai szempontokkal alátámasztani nem tudta. Kifejtette, hogy a felperes a szerződéskötéskor előre nem kalkulálható utaslétszám csökkenéssel, üzemanyagár növekedéssel, az állami kedvezményrendszer változásaival nem számolhatott, ezért a felperes tartozott igényt a veszteség finanszírozást biztosító megállapodás megkötésére.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett és a fellebbezést fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása, a kereset elutasítását kéri vonatkozással arra, hogy a szerződés 13. pont 2. bekezdése jogszabályba, illetve nyilvánvalóan a jó erkölcsbe ütközik. Kifejtette, hogy a szerződés megszűnésére irányuló egybehangzó nyilatkozat

nem történt, a szerződést a felperes – elfogadhatatlan feltételek megfogalmazása révén – egyoldalúan mondta fel. Utalt arra, hogy az elfogadhatatlan feltételek közlésével hozta a felperes az alperest olyan helyzetbe, hogy megállapodásra – az idő rövidségére is tekintettel – nem volt lehetőség. Kifejtette, hogy felperes az alperes kifogásai ellenére az általa 2008. évtől évente kimutatott veszteség okait nem részletezte, nem munkálta ki.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítélete helybenhagyását kérte.

A fellebbezés részben megalapozott.

Felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a 2007. december hó 6. napján létrejött közszolgálati szerződés 2011. december hó 1. napjával a szerződés 13. pont 2 bekezdésében meghatározott megállapodás hiányában megszűnt. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a szerződés e rendelkezése érvényes, abban a felek már a szerződés megkötésekor közös nyilatkozatot tettek a szerződés megszűnésére arra az esetre, ha a felperes által az alpereshez beterjesztett következő évi tarifa emelési és veszteség finanszírozási igényt tárgyában a szerződés keretei között 30 napon belül nem jön létre megállapodás. A másodfokú bíróság azonban e jogi állásponttal nem ért egyet. A 13. pont 2 bekezdés rendelkezése tartalmában azt a lehetőséget – egyoldalú hatalmasságot – biztosította a felperes számára, hogy a veszteségessé vált szerződéses jogviszonytól szabaduljon, a szerződést – a veszteség viselése és tarifaemelésre vonatkozó megállapodás hiányában – megszüntnek tekintse, ami tartalmában egy felmondási joggal egyenértékű. A szerződés egyoldalú megszüntetésének lehetősége azonban az autóbusszal végzett menetrendszerinti személyszállításról szóló 2004. évi XXXIII. tv. rendelkezéseibe ütközik. A 2004. évi XXXIII. tv. jelen ügyben alkalmazandó – szerződés megkötése időpontjában hatályos – 9. § (1) bekezdése értelmében ugyanis a közszolgáltatási szerződést határozott időtartamra kell megkötni, és a 9. § (2) bekezdés i) pontja alapján tartalmaznia kell a szerződés megszűnése esetére vonatkozó szankciókat, jogkövetkezményeket, a szerződés felmondásának feltételeit, az esetleges jogviták rendezésének módját. Peres felek az idézett jogszabályi rendelkezésnek megfelelően a közszolgáltatási szerződést 8 éves időtartamra kötötték, és a 14. pontban rendelkeztek a súlyos szerződésszegés következményeként a rendkívüli felmondás lehetőségéről, melyhez képest a 13. pont 2 bekezdésében megfogalmazott megszüntetési mód – tartalmában felmondás – jogszabályba ütközik, ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis.

Utal a másodfokú bíróság arra is, amennyiben a 13. pont 2. bekezdés szerződésbe iktatásával a felperesi veszteség kiegyenlítésének módjáról, és ennek elmaradása

következményeiről kívántak rendelkezni a felek, úgy rendelkezésük a jogszabály megkerülésére irányul, és ez okból semmis, mivel e kérdéseket a 2004. évi XXXIII. tv. 10. és 11. §-a egyértelműen és kötelezően szabályozza.

A közszolgáltatási szerződés 13. pont 2 bekezdés érvénytelensége folytán veszteség viselésére, tarifaemelésre vonatkozó megállapodás hiánya, illetve a felperes 2011. december hó 1. napján tett nyilatkozata, mely szerint a szerződést megszüntetnek tekinti, a közszolgáltatási szerződést nem szüntette meg. Ennek folytán a felperesnek a megszűnésének megállapítására irányuló kereseti kérelme alaptalan volt, és alaptalan az átmeneti szolgáltatási kötelezettség megállapítására irányuló kereset is. Mivel a közszolgáltatási szerződés nem szűnt meg, felperes a közszolgáltatási szerződés alapján köteles szolgáltatásra. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét e részben megváltoztatta, és a kereset e körben elutasította.

A felperes további megállapítási keresete tekintetében alapvető jelentősége van a felperes 2011. július 1. napján tett nyilatkozatának, és az alperes 2011. december hó 15. napján hozott testületi döntésének. A felperes 2011. június hó 1. napján az utazási igények és egyéb körülmények szerződés megkötését követő jelentős változása folytán felmerült veszteségei megszüntetése érdekében megállapodást kezdeményezett az alperessel, közölte, hogy megállapodás hiányában a szerződés szerinti feladatait nem kívánja ellátni. Nyilatkozata tartalmilag arra irányult, hogy az ellátásáért felelős alperes a 2004. évi XXXIII. tv. 10. § (1) bekezdése alapján a közszolgáltatási feladat alól mentse fel.

A 2004. évi XXXIII. tv. 10. § (1) bekezdése értelmében a szolgáltató nem kötelezhető számára gazdasági hátránnyal járó, és ezért általa vállalni nem kívánt közszolgáltatásra. Amennyiben a szolgáltató valamely feladatot a továbbiakban nem szándékozik végezni, valós veszteségének bemutatásával, az ellátásért felelőstől kérheti a közszolgáltatási feladat alóli felmentését. A 10. § (2) bekezdése szerint pályázat alapján kiválasztott, adott területen kizárólagos joggal bíró szolgáltató az (1) bekezdésben foglalt joggal abban az esetben élhet, ha számszerűen alátámasztva igazolja az utazási igények és egyéb körülmények szerződés megkötését követő jelentős változását. Felperes 2011. július hó 1., és 2011. november hó 9. napján (1/F/4. és 1/F/7. szám alatt csatolt iratok) a társaság 2007-2008-2009. és 2010. évi veszteségeit – 2010. évben 102,7 millió forint veszteséget – kimutatta. A bevételekcsökkenés okaiként a tarifaindexet meghaladó utazási igény csökkenést, ár-kiegészítési kulcs jogszabályban meghatározott fix értékét, állami normatív és önkormányzati veszteség finanszírozás csökkenését, az ÁFA kulcs változását, üzemanyagárak jelentős növekedését, az értékcsökkenési leírás és a bérköltség növekedését jelölte meg, az utazási igények és a fenti körülmények változását részletes

számadatokkal alátámasztotta. A felperes azt a tényállítást, hogy tevékenysége a szerződés megkötését követő előre nem látható jelentős változások folytán a közszolgáltatási szerződés alapján veszteséges, és a veszteség a közszolgáltatási szerződés megkötésétől folyamatosan növekszik, az alperes sem a pert megelőzően, sem a per során nem vitatta.

Az alperes a 227/2011.(XII.15.) számú határozatban kinyilvánította, hogy a közszolgáltatási szerződés közös megegyezéssel nem szűnt meg, és a határozott idejű szerződés teljesítéséhez ragaszkodik. E testületi határozat – tartalmában – a felperes felmentés iránti kérelmére adott válaszként az alperes részéről a közszolgáltatási kötelezettség fenntartásának elrendelését jelentette, melyre az alperesnek lehetősége volt a 2004. évi XXXIII. tv. 10. § (3) bekezdése alapján de csak akkor, ha a törvény 10. § (3) bekezdés c) pontja alapján megtéríti a szolgáltatónak a közszolgáltatási kötelezettségből eredő valós veszteségét. Az erről szóló döntést, és a jogszabály szerinti kötelezettsége teljesítését azonban az alperes elmulasztotta, ezért a felperes megállapítási keresetét e részben a másodfokú bíróság is alaposnak találta

A megállapítási keresetnek a Pp. 123. §-ban meghatározott feltételei a jelen ügyben fennállnak. Az alperes a felperes valós veszteségeinek kimutatása, a szerződéskötést követő jelentős változások számszerű igazolása ellenére a felperes veszteség finanszírozási igényét elutasította, nem hozott a 2004. évi XXXIII. tv. 10. § (1) és (3) bekezdése szerinti döntést a felmentésről, közszolgáltatási kötelezettségről, nem határozott a közszolgáltatási kötelezettség fenntartásának elrendelése után a 10. § (3) bekezdés c) pontja szerint a veszteség megtérítéséről. Az alperes magatartása folytán a felperes által a keresetben kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szüksége volt, teljesítést pedig – a felek közti, a szerződés fennállását is érintő, vitás jogi helyzetre tekintettel – a felperes okszerűen nem kért a jelen perben.

Fentiekre tekintettel, mivel felperes keresetében a valós veszteség megtérítésének kötelezettsége helyett kevesebbet – a bevétellel nem fedezett indokolt költségei megtérítése kötelezettsége megállapítását érte – a kereseti kérelem korlátai között döntött a másodfokú bíróság a Pp. 215. §-ára tekintettel.

Minderre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján – fellebbezett részében – részben megváltoztatta, és az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező része első mondatában foglalt – a közszolgáltatási szerződés megszűnésének és a szolgáltatási kötelezettség megállapítására irányuló rendelkezést

mellőzte, és a felperes keresetét e körben elutasította. Az elsőfokú bíróság ítéletének második mondatába foglalt megállapítást azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy az alperes 2011. december hó 15. napjától a felperesnek a közszolgáltatási bevétellel nem fedezett indokolt költségei megtérítésére köteles.

A felperes megállapítási keresete részben alapos volt, a másodfokú bíróság mérlegelése szerint a pervesztesség-pernyertesség közel azonos arányú, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felek viselik a jogi képviselőjükkel felmerült költségeket, és az alperes köteles elsőfokú per költségként megfizetni a felperesnek a felperes által lerótt illeték fele összegét.

A fellebbezés részben vezetett eredményre, az azonos pervesztességi-pernyertességi arányra figyelemmel a másodfokú eljárásban felmerült jogi képviselői költséget a felek szintén maguk viselik, és a felperes a 6/1986.VI.26.) IM rendelet 13. §-a szerint köteles az alperes illetékmentessége folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illeték fele összegének megfizetésére.

P é c s. 2013. június 12

Dr. Kovács Lidió s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné Dr. Antók Éva s.k. előadó bírő,
Dr. Gáspárné Dr. Baranyabán Jud.

A kiadmány hiteléül:

Kassai Gyöngyi
tiszttviselő

A Pécsi Törvényszék
10.G.20.136/2012/21. szám

A Pécsi Törvényszék a dr. Turi Ákos (7621 Pécs, Teréz utca 11-13. szám alatti) ügyvéd által képviselt Pannon Volán Autóbusz-közlekedési Zrt. (7622 Pécs, Siklósi út 1. szám alatti) **felperesnek**,
a dr. Németh Gábor László (7300 Komló, Kossuth Lajos utca 101. szám alatti) ügyvéd által képviselt Komló Város Önkormányzata (7300 Komló Városház tér 3. szám alatti) **alperes ellen - szerződés megszűnésének megállapítása és egyéb iránt** indított perében meghozta a következő

í t é l e t e t:

A bíróság megállapítja, hogy a peres felek között 2007. december 6. napján kelt -autóbuszal menetrendszerinti személyszállítás Komló város közigazgatási területére - közszolgáltatási szerződés 2011. december 1. napjával megszűnt azzal, hogy a felperes köteles a szolgáltatásra kiírt pályázat lezárásáig, illetve az új szolgáltatóval történő szerződéskötésig terjedő átmeneti időszak alatt a szerződés szerinti feladatát ellátni. Az alperes köteles ezen időszak bevételekkel nem fedezett felperesi közszolgáltatási tevékenység, miatt felmerült indokolt költségei megtérítésére.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperesnek 1.850.000,- Ft azaz (egymillió-nyolcszázötvenezer forint) perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezést lehet előterjeszteni a Pécsi Törvényszéken írásban, 3 egyező példányban, jogi képviselő útján a Pécsi Ítéltáblához címezve.

A jogi képviselő nélkül eljáró fél perbeli cselekménye és nyilatkozata hatálytalan, kivéve ha a fél pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő.

Tájékoztatja a bíróság a peres feleket, hogy a fellebbezési határidő lejártá előtt előterjesztett közös kérelmük alapján a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálása kérhető.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére vagy összegére, a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, illetve csak